

Hakemus 20.12.2024

Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämistä ja heikentämistä koskeva luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen poikkeuslupa, Ruokosaaren lisääntymis- ja levähdyspaikka, Vaajakoski, Jyväskylä, Mustaniemi 179-409-8-683

HAKIJA Keski-Suomen ELY-keskus, liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

VIREILLE 20.12.2024

HAKEMUS

Hakemuksen pääkohdat on tiivistetty seuraaviin kappaleisiin. Keski-Suomen ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue hakee poikkeuslupaa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentämiseksi valtatie 4:n ja valtatie 9:n parantamishankkeen toteuttamiseen Jyväskylän Vaajakoskella Ruokosaassa kiinteistöllä Mustaniemi 179-409-8-683. Poikkeuslupaa haetaan kymmeneksi vuodeksi.

Hakijan näkemyksen mukaan hankkeelle on erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottava syy. Valtatie 4 on valtakunnallinen päätieyhteys pääkaupunkiseudulta Keski-Suomen kautta Pohjois-Suomeen. Sillä on merkitys sekä elinkeinoelämän kuljetuksille että henkilöliikenteelle. Valtatie on suunnittelualueella sekä paikallisen että pitkämatkaisen liikenteen reitti. Valtatie 4 (Jyväskylä–Oulu ja Vaajakosken kohta) sisältyy EU:n TEN-T-ydinliikenne-verkkoon osana Botnian käytävää. Yhteysvälin ongelmallisimpia tiejaksoja ovat Kirri–Tikkakoski ja Vaajakosken kohta.

Valtateiden 4 ja 9 parannus on hakijan näkemyksen mukaan tärkeä hanke elinkeinoelämän kuljetusten ja Suomen huoltovarmuuden kannalta. Kanavuori on tieliikenteen tärkeä solmukohta. Hankkeella lisätään maantieliikenteen kuljetusten varmuutta ja ennakointia sekä liikenneturvallisuutta. Hakemuksessa suunnitelmia on havainnollistettu kartoin.

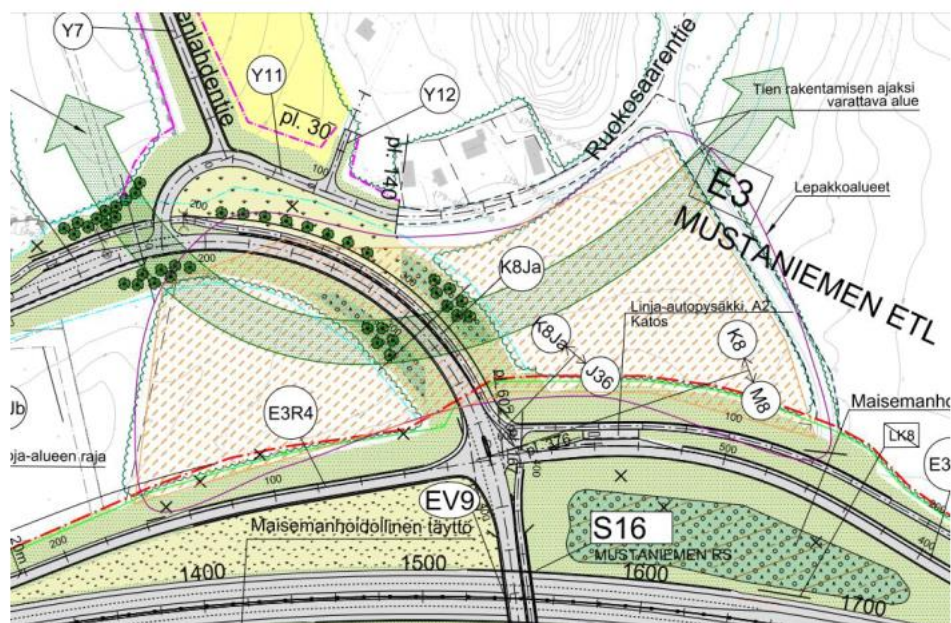
Ruokosaaren kohdalla valtatie 9 on esitetty suunnitelmassa likipitään samaan maastokäytävään nykyisen valtatielinjauksen kanssa. Leveämpi 2+2-kaistainen moottoriväylä, Mustaniemen eritasoliittymän rampit sekä liittyvät katu-yhteydet edellyttävät kuitenkin teille ja kaduille varattavan alueen selkeää kasvattamista. Nykyinen Metsälehmuksentie (katu valtatie pohjoispuolella, suunnitelmassa tunnuksella K8) liitetään eritasoliittymään. Katu nousee noin 5-7,5 m korkealle penkereelle liito-orava-alueen kohdalla. Kadun K8 rinnalla kulkee reunakivellä erotettuna jalankulun ja pyöräilyn väylä. Liikennetilän kokonaisleveys on noin 13,5 metriä.

Pengerluiskat toteutetaan 1:2 kaltevuuteen, mikä mahdollistaa istutukset luiskiin tieympäristökartalla esitetysti. Moottoritien välialueille istutetaan puustoa ja liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan itäpuolelle on tarkoitus asentaa liito-oravan hyppypylväät, mikä toimii myös jatkossa liito-oravan yhteytenä.

Suunnittelukohteesta on laadittu liikenne-ennuste vuodelle 2040, sekä nykyverkolle että tiesuunnitelman mukaiselle liikenneverkolle. Liikenne-ennusteen mukaan keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL) tiesuunnitelman mukaisella liikenneverkolla vuonna 2040 tulisi olemaan 13 190 ajon/vrk, josta raskaan liikenteen osuus on 980 ajon/vrk. Metsälehmuksentien liikenne-ennuste Mustaniemen eritasoliittymän pohjoispuolella on 750 ajon/vrk.

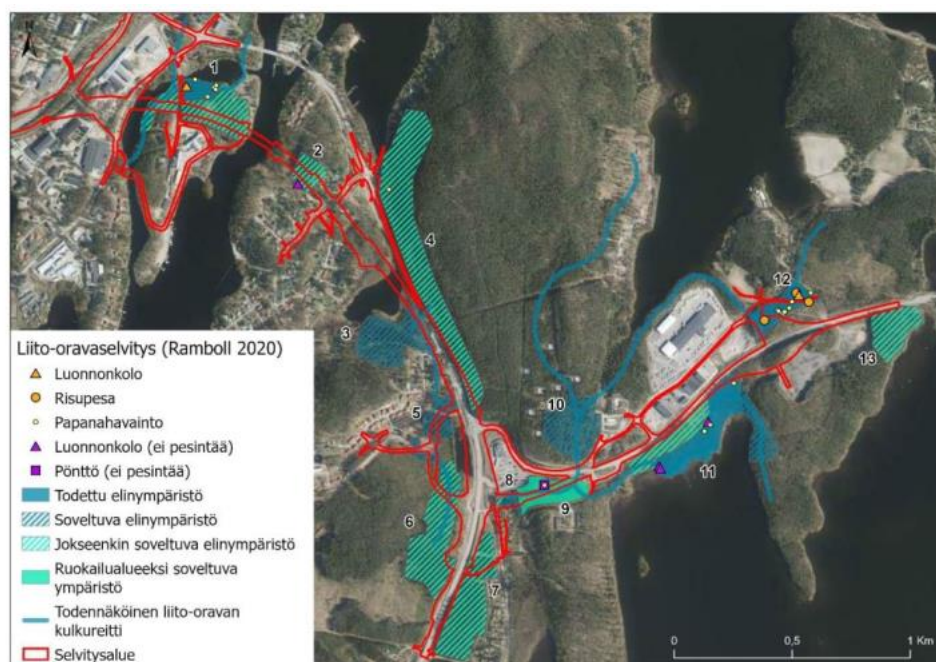
Valtatien 9:n liittymät Kanavuori–Ruokosaari-alueella muuttuvat moottoritien rakentamisen myötä. Mustasaaren eritasoliittymä liittää tulevaisuudessa nykyiset Ruokosaarentien, Metsälehmuksentien ja osan Varikkotien ympäristön maankäytöstä valtatiehen 9. Ruokosaaren-Mustaniemen alueelle on tulossa myös uutta maankäyttöä, ja hakijan oletuksena on, että alueelle tulee pienteollisuutta, logistiikka-alan yrityksiä ja esimerkiksi varastotoimintoja. Nykyisen Ruokosaaren eritasoliittymän ympäristön maankäyttö tulee pääosin käyttämään uuden eritasoliittymän ja sitä ympäröivän alemman liikenneverkon yhteyksiä.

Hanke hävittää Ruokosaaresta yhden liito-oravan pesäpuun ja katu K8 (Metsälehmuksentie) leikkaa liito-oravaelin ympäristön kahteen erilliseen osaan, joiden välillä kulkuyhteys heikkenee hakemuksen mukaan hieman. Menetettävä pesäpuu sijoittuu metsikön itäisen osan etelälaidalle. Pesäpuiden väliin muodostuu katualueesta 51 metriä leveä puuton vyöhyke. Kaikki kolme säilyvää pesäpuuta ovat 33–51 m etäisyydellä tiealueen rajasta. Liito-oravan elinympäristö pirstaloituu kahteen osaan ja sen pinta-ala pienenee 7281 m²:n verran nykyisestä 25 898 m²:stä. Menetys on noin 28 %. Luontoselvityksessä esitetyt kulkuyhteydet säilyvät. Liito-oravan elinympäristön poikki leikkaavan katuyhteyden K8 aiheuttaman puustoaukon leveys on noin 51 m. Tielinjauksen molemmin puolin säilyvä puusto on 28–29 m korkeaa, joten liito-oravan ylitys onnistuu uuden väylän yli. Liito-oravalle soveltuvaa puustoa istutetaan tien ja jalankulku- ja pyöräilyväylän luiskaan, jolloin lajin liikkumisen estevaikutus lieventyy. Pysyvän puustoaukon leveys on 29 m.

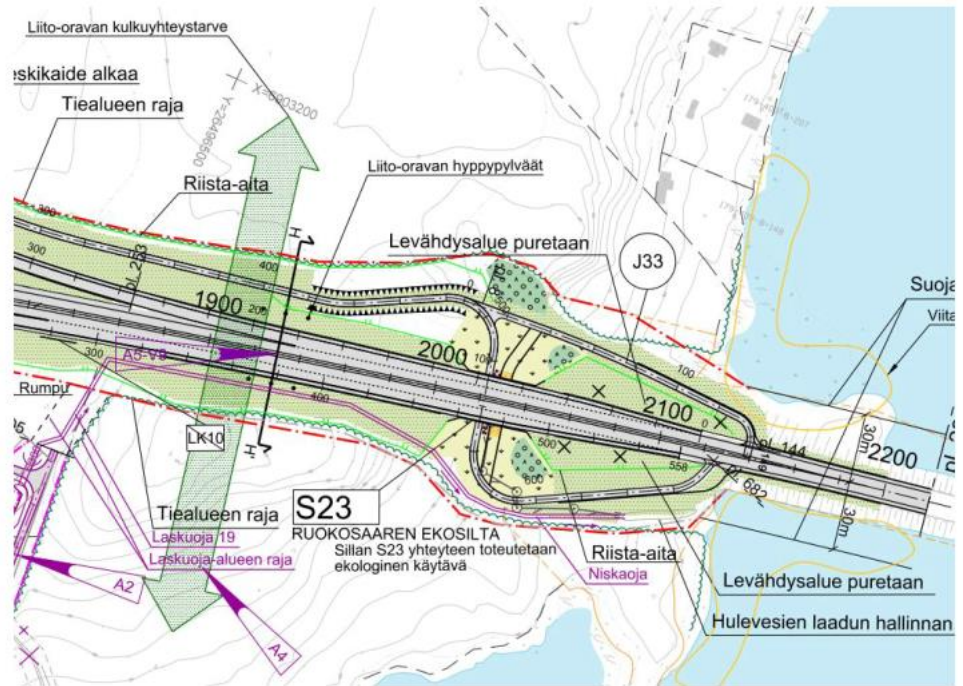
Kuva 6-8. Ote tieympäristökartasta 7.1T-5 Ruokosaaren pohjoisen liito-oravan elinympäristön kohdalta.

Kuva 1. Ote hakemuksesta. Liito-oravan elinympäristö on esitetty vaaleanruskealla, vinoviivoituksella.

Kuva 6-6. Liito-oravan todetut elinympäristöt ja todennäköiset kulkureitit suunnittelualueella (Ramboll 2020).

Kuva 2. Ote hakemuksesta. Liito-oravan kulkuyhteydet Ruokosaaren lisääntymis- ja levähdyspaikalta (kartalla nro 12).

Kuva 7-1 Ote tieympäristökartasta 7.1T-5 Ruokosaaren ekosillan kohdalta.

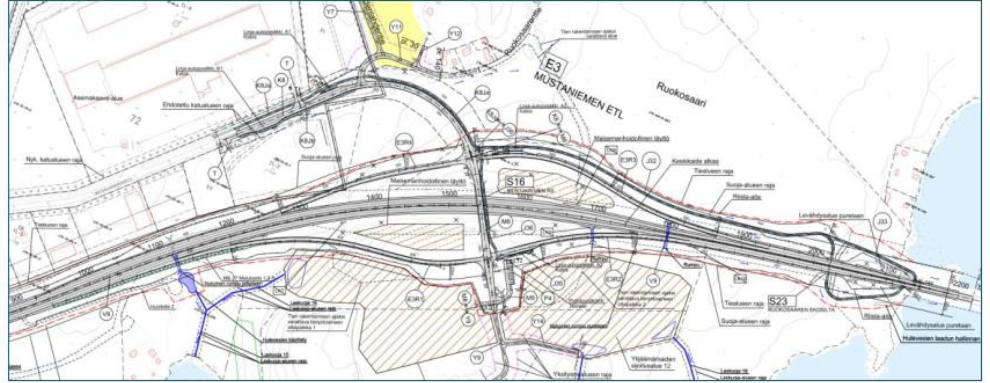
Kuva 3. Liito-oravalle suunnitellut hyppypuut Ruokosaaren länsiosassa vihreän kulkuyhteysnuolen itäpuolella. Liito-oravan elinympäristö on noin 200 m päässä ylityskohdasta länteen tielinjan pohjoispuolella.

Hakemuksessa ja sen liitteissä on esitelty teiden parantamishankkeen suunnitelmavaihtoehtoja eri suunnitteluvaiheessa. Yleissuunnitelmavaiheessa esitettiin valtatie 9 parannettavaksi Ruokosaaren kohdalla 2+2-kaistaiseksi likipitään nykyisellä paikallaan. Mustaniemeen esitettiin uusi eritasoliittymä, jolla korvataan nykyinen Ruokosaaren eritasoliittymä. Uuden eritasoliittymän on tarkoitus luoda valtatie palvelutasoa vastaava turvallinen ja sujuva yhteys Metsälehmuskentien varren työpaikka-alueelta valtatieverkolle sekä mahdollistaa uuden maankäytön kehittyminen uuden eritasoliittymän yhteyteen.

Yleissuunnitelmassa Mustaniemen eritasoliittymästä laadittiin neljä vaihtoehtoluonnosta: Vaihtoehtojen eroja liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan kannalta ei ole esitetty hakemuksessa. Tiesuunnitelmavaiheessa Mustaniemen eritasoliittymässä tutkittiin vaihtoehtoista ratkaisua (alla VE2), jolla pyrittiin vähentämään aiheutunutta vaikutusta eritasoliittymän ympärillä oleviin liito-oravan elinympäristöihin. Vaihtoehtoverailusta on erillinen dokumentti hakemuksen liitteenä. Vaihtoehtojen eroja on lisäksi esitelty hakemuksen täydennyksissä.

Vaihtoehdossa 1 (VE1) Mustaniemen eritasoliittymä esitetään rombisena (=suorat rampit) eritasoliittymänä. Rampeille toteutetaan pysäkit Lievestuoreen (Kuopion) suunnan rampeille. Suuret erikoiskuljetukset pysyvät molempiin suuntiin omalla ajokaistallaan eli liikennevirtaa vastaan ajamista

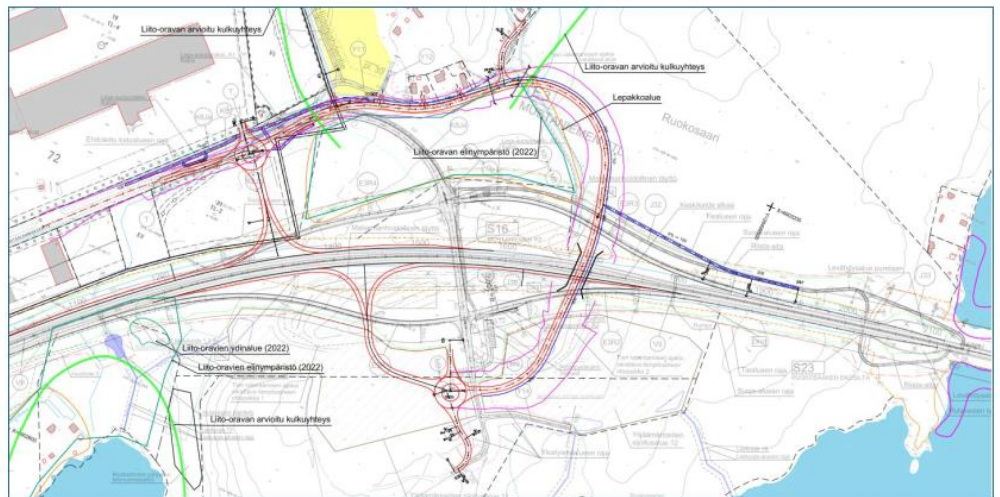
ei tapahdu. Katuyhteys K8 eli Metsälehmuksetien kulkee pohjoisen liito-oravan elinympäristön keskeltä (kuva 4).

Kuva 8-3 Tiesuunnitelmavaiheessa tutkittu vaihtoehto 1.

Kuva 4. Ote hakemuksesta. Tiesuunnitelman vaihtoehto V1

Vaihtoehdossa 2 (VE2) lähtökohtana on säilyttää liito-oravareviirit mahdollisimman yhtenäisinä. Mustaniemen eritasoliittymän ramppiratkaisut on esitetty suuntaistassoliittyminä (ns. laajat ”lohenpyrstöt”), joiden päissä on kiertoliittymät. Valtatien ylittävän Metsälehmuksetien (tai sen jatkeen) geometria mukailee Ruokosaarentien tielinjaa ja kiertää mahdollisuuksien mukaan liito-oravan elinympäristön. Valtatien ylittävien erikoiskuljetusten vuoksi valtatie ylittävän Mustaniemen risteys sillan alikulkukorkeus on 7,2 metriä. Haluttuja pysäkkejä ei hakemuksen mukaan kätevästi saada Mustaniemen eritasoliittymään, vaan ne sijaitsevat ainoastaan Metsälehmuksetiellä.

Kuva 8-4 Tiesuunnitelmavaiheessa tutkittu vaihtoehto 2.

Kuva 5. Ote hakemuksesta. Tiesuunnitelman vaihtoehto V2. Liito-oravan elinympäristö on merkitty vihreällä viivalla kuvan keskelle ja kulkuyhteyden vaaleammalla vihreällä pohjoisen suuntaan.

Hakemuksen mukaan jatkosuunnitteluun valikoitui vaihtoehto 1. Vaihtoehto 1 on hakijan näkemyksen mukaan maankäytön kehityksen sekä

liikenneverkon kannalta selvästi parempi ratkaisu. Vaihtoehto 2 ei kunnolla tue liikenteellisiä tavoitteita eikä edesauta kovin hyvin maankäytön kehitystä tai yritystoiminnan logistiikkaa. Alueen työpaikkavarantoon ratkaisulla olisi ainakin lyhyellä aikavälillä negatiivinen vaikutus, koska nykyisessä kaavassa teollisuuskiinteistöiksi varattua tonttia menetetään. Vaihtoehdolla 2 on myös kielteisemmät vaikutukset lähistön asukkaisiin. Vaihtoehdolla 1 on hakemuksen mukaan jonkin verran kielteisemmät vaikutukset alueen liito-oravien elinolosuhteisiin. Toteutuskustannuksiltaan vaihtoehto 1 on hieman edullisempi.

Hakijan mukaan hankkeella ei ole vaikutusta lajin suotuisan suojelutason kehitykseen valtakunnallisella tai maakunnallisella tasolla. Hankkeesta aiheutuu hakijan näkemyksen mukaan paikallisella tasolla Ruokosaaren elinympäristöön kohdistuva heikennys, ja hankkeen toteutus vaikuttaa Ruokosaaren ja mahdollisesti Kanavuoren alueen liito-oravan populaatioihin. Alueen liito-oravan elinympäristö pienenee ja pirstoutuu kadun rakentamisen takia liito-oravan elinympäristön keskelle. Paikallisella tasolla hankkeen toteutuksella on vähäinen kielteinen vaikutus liito-oravapopulaatioon.

Kohdekohtaisina lieventämistoimina hakemuksessa on esitetty seuraavat toimet, joilla liito-oravaan kohdistuvaa heikentävää vaikutusta voidaan lieventää:

1. Ajoittamalla lisääntymis- ja levähdyspaikkaan kohdentuvat puuston poistotoimet liito-oravan lisääntymisajan (maalis-heinäkuu) ulkopuolelle.
2. Valtatien 9 paalulukemalle 1935 molemmin puolin tiepengertä sijoitetaan liito-oravan hyppypylväät (yhteensä 6 kpl), mikä turvaa liito-oravan kulun vt9 yli.
3. Kadun K8 pl. 190 ja 340 kohdille molemmin puolin tiepengertä istutetaan metsittämällä liito-oravalle soveltuvilla puulajeilla uutta sekametsää sekä sijoitetaan runkopuuryhmiä. Tämä parantaa tulevaisuudessa liito-oravan kulkuyhteyksiä liito-oravaelinympäristön osien välillä sekä parantaa kulkua pohjoiseen Hiidenlahden suuntaan.
4. Elinympäristön raja-osa säilytettäviltä osin merkitään työnaikaisesti maastoon. Säilyvä puusto suojataan suoja-aidalla ja alueen sisäpuolella liikkuminen on kielletty työnaikaisesti.
5. Hankkeessa toteutettavat ylijäämämaiden sijoitusalueiden maisemoinnit eli metsitykset toteutetaan liito-oravalle soveltuvilla puulajeilla, jolloin puuston kehittyessä syntyy uutta liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä lähialueelle.

Hakemusta on pyydetty täydentämään 23.1.2025 muun tyydyttävän ratkaisun kannalta, ja hakemusta on täydennetty 31.1.2025 ja 4.-5.2.2025 sekä tältä osin että myös erittäin tärkeän yleisen edun kannalta, ja samalla on tarkennettu muitakin alkuperäisessä hakemuksessa esitettyjä näkökohtia.

Täydennyksessä 31.1.2025 hakija on tuonut vielä esille seuraavissa kappaleissa esitetyt asiat. Hakijan näkemyksen mukaan vaihtoehto 2 on haitallinen Ruokosaarentie varren asutuksen kannalta, koska se ohjaa

teollisuusalueelle suuntautuvan liikenteen kulkemaan asutuksen ohi. Ennustetusta liikenteestä merkittävä osa (yli 20 %) on raskasta liikennettä. Tämä aiheuttaa lähikiinteistöille merkittävää turvallisuus- ja meluhaittaa. Kokonaisuudessaan vaihtoehto 2 sisältää enemmän kiertoliittymiä, ja on muutenkin tienkäyttäjän kannalta sekava ja vähemmän sujuva.

Viitoituksen toteutettavuus on haasteellista. Reitti on osa erikoiskuljetusreittiä ja riittävän (>7 m) alikulkukorkeuden saavuttaminen edellyttää risteyssillan nostamista korkealle ja maisemassa hallitsevaksi muodostuvalle penkereelle. Mahdolliset >7 m korkeat kuljetukset olisi ohjattava muille reiteille. K8/M8 Ruokosaarentien pituuskaltevuus on 4 %, mikä yhdistettynä tiukahkoon vaakageometriaan aiheuttaa haasteita raskaalle liikenteelle.

Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden kannalta vaihtoehto 2 aiheuttaa pitkän kierron, mikä voi johtaa oikaisuihin valtatie yli ja aiheuttaa onnettomuusriskin. 6 % pituuskaltevat jkpp-yhteydet eivät myöskään ole esteettömiä. Vaihtoehto 2 ei mahdollista kaupungin tavoitteena olevaa maankäytön kehitystä toivotussa laajuudessa eikä vastaa yritystoiminnan logistiikkatarpeisiin. Alueen työpaikkavarantoon ratkaisulla olisi ainakin lyhyellä aikavälillä negatiivinen vaikutus, koska pohjoispuolisten ramppien seurauksena nykyisessä kaavassa teollisuuskiinteistöiksi varattua tonttia menetetään.

Vaihtoehdolla 1 on jonkin verran kielteisemmät vaikutukset alueen liito-oravien elinolosuhteisiin. Myös vaihtoehdolla 2 on kielteisiä vaikutuksia liito-oravan elinolosuhteisiin, sillä se muodostaa pysyvästi 30–50 metrisen puustoaukon liito-oravaelin ympäristön ympärille. Tämä heikentää liito-oravan kulkuyhteyttä ja eristää liito-oravan elinympäristön erilliseksi saarekkeeksi. Lisäksi vaihtoehdon seurauksena menetetään pieni osa liito-oravan elinympäristöä sen koilliskulmassa, mikä vaatisi myös poikkeamislupaa.

Yhteenvetona todettakoon, että vaihtoehto 2 ei ole tyydyttävä ratkaisu. Se ei tue hankkeen liikenteellisiä tavoitteita, aiheuttaa liikenneturvallisuusriskejä, eikä luo tavoiteltuja puitteita maankäytön kehitykselle Mustaniemen ja Ruokosaaren alueella. Muun tyydyttävän ratkaisun puuttuessa on tiesuunnitelman ratkaisuna vaihtoehdon 1 mukainen ratkaisu.

Hakija on täydentänyt hakemustaan uudestaan vielä 4. ja 5.2.2025. Täydennysten sisältö on esitetty seuraavissa kappaleissa.

Poikkeamislupaa haetaan suunnittelukohteelle, joka sijaitsee EU:n TEN-T asetuksen mukaisella kattavalla verkolla, Asetuksen mukaan TEN-T verkon teihin tehdään direktiivin 2008/96/EY mukaisia tieturvallisuusvaikutusten arviointeja, turvallisuusauditointeja ja tarkastuksia sekä tarvittaessa korjaavia toimenpiteitä. Valtatie 9 suunnittelussa on siis noudatettava em. direktiivin tieturvallisuusvaateita ja ohjeita.

Valtatie 4 ja valtatie 9 parantaminen välillä Kanavuori–Haapalahti -tiesuunnitelmaa varten laadituissa suunnitteluperusteissa väyläverkon tavoitetilanne on kuvattu seuraavanlaisesti: "Tiesuunnitelma perustuu vuonna 2013 valmistuneeseen Valtatie 4 parantaminen Vaajakosken kohdalla yleissuunnitelmaan. Valtatie 4 rakennetaan Vaajakosken kohdalla

Varassaaren kautta kulkevaan uuteen maastokäytävään välillä Kanavuori–Haapalahti noin kolmen kilometrin matkalla. Uusi valtatie rakennetaan moottoritieksi. Haapalahden nykyistä suuntaisliittymää parannetaan rakentamalla uudet rampit Vaajakosken suuntaan. Kanavuoreen valtateiden 4 ja 9 liittymään rakennetaan kokonaan uusi eritasoliittymä. Valtatie 9 parannetaan suunnittelualueella 2+2-kaistaiseksi ja valtatielle rakennetaan Mustaniemen eritasoliittymä ja olemassa oleva Ruokosaaren eritasoliittymä puretaan. Tavoitenopeus valtateilla on 100 km/h. Edelleen suunnitteluperusteiden teknisissä kirjauksissa todetaan, että valtatie 9 on 2+2-kaistainen moottoriväylä välillä valtatie 4–Mustaniemen eritasoliittymä ja 1+1-kaistainen sekaliikennetie Mustaniemen eritasoliittymästä itään päin.

Suunnitteluperusteiden laadinnan jälkeen valtatie 9 suunnittelua on jatkettu YVA-prosessilla välillä Kanavuori–Liestuore, missä on tutkittu valtatie 9 parantamista moottoriliikennetieksi koko yhteysvälillä Ruokosaari–Liestuore. Kanavuoren ja Ruokosaaren välinen yhteys on YVA-selostuksessa esitetty nyt laadittavan tiesuunnitelman mukaisesti moottoritienä.

Hakemuksessa esitetty vaihtoehtotarkastelu on tehty suunnittelutyön aikana (luonnosversioksi vuonna 2022), eikä sen laadinnassa ja tarkastelussa sekä vertailussa ole otettu huomioon kaikkia itse tiehankkeen vaatimuksia ja ehtoja. Vaihtoehtotarkasteluissa on haettu ratkaisua, joka säilyttäisi liito-oravareviirin, jolloin valtatie 9:n risteävän maantien on sijaittava reviirin itä- tai länsipuolella. Vaihtoehto 2 (VE2) olisi siis ollut itäisin mahdollinen sijoituskohde Mustaniemen eritasoliittymälle.

Vaihtoehdossa 2 (VE2) lähtökohtana on säilyttää liito-oravareviirit mahdollisimman yhtenäisinä. Mustaniemen eritasoliittymän ramppiratkaisut on esitetty suuntaistasoliittyminä (ns. laajat ”lohenpyrstöt”), joiden päissä on kiertoliittymät. Valtatien ylittävän Metsälehmuksetien (tai sen jatkeen) geometria mukailee Ruokosaarentien tielinjaa ja kiertää mahdollisuuksien mukaan liito-oravan elinympäristön. Valtatien ylittävien erikoiskuljetusten vuoksi valtatie 9:n ylittävän Mustaniemen risteys sillan alikulkukorkeus on 7,2 metriä. Haluttuja pysäkkejä ei kätevästi saada Mustaniemen eritasoliittymään, vaan ne sijaitsevat ainoastaan Metsälehmusetien tiellä.

Tiesuunnitelmaa laadittaessa tehdään tieturvallisuus tarkastus ja TEN-T-verkon teille lisäksi tieturvallisuuden vaikutusten arviointi. Nämä on tiesuunnitelmassa vain esitellyt ratkaisut. Vaihtoehtoa VE2 ei ole tarkastettu, eikä arvioitu. Eikä vaihtoehtoa olisi voitu hyväksyä sen turvallisuuspuutteiden vuoksi. Jatkosuunnitteluun valikoitui vaihtoehto 1. Vaihtoehto 1 on maankäytön kehityksen sekä liikenneverkon kannalta että liikenneturvallisuuden kannalta ainoa mahdollinen ratkaisu. Vaihtoehto 2 ei ole liikenneteknisesti toteuttamiskelpoinen seuraavissa kappaleissa esitetyistä seikoista johtuen.

Vaihtoehtoverailun teon (vuonna 2022) jälkeen kyseisen on valtatie 9 Kanavuoren–Liestuoreen välin parantamiseksi tehty myös ympäristövaikutusten arviointi (YVA). Siinä valtatie 9 esitetään toteuttavaksi Vt4/9 Kanavuori – Haapalahti hankkeen suunnitteluperusteiden mukaisesti

moottoriväylänä (suunnittelunopeus 100 km/h), mikä on väylän tavoitetilä. Moottoriväylälle ei sallita vaihtoehdon 2 mukaisia suuntaisliittymiä (ns. lohenväyläliittymät). Eritasoliittymät on suunniteltava Moottoritien eritasoliittymien suunnitteluohjeiden (Osat A ja B) mukaisina.

Idän suunnan toisen kaistan (=ohituskaistan) päättäminen edellyttää 300 metrin matkaa, jolloin kaistan päättäminen on tehtävä noin paaluvälillä 1800–2100. Kuopion suunnan liittyvän rampin liittymiskaistan on liityttävä (huomioiden kaista + loppukiila) päätiehen hyvissä ajoin ennen ohituskaistan päättämistä, jotta ohituskaistan päättymisestä varoittavat ennakkomerkit eivät sijoitu liittymiskaistan kohdalle. Käytännössä rampin olisi liityttävä päätiehen yli 200 metriä ennen ohituskaistan päättämisen alkamista eli viimeistään paalulla 1580. (Vaihtoehdossa 2 tämä tapahtuu noin paalulla 1780.). Jo tällöin joudutaan tinkimään ohituskaistan ennako-opastuksen suositelluista etäisyyksistä. Rampit on toteuttava Moottoritien eritasoliittymien suunnitteluohjeen mukaisella, enemmän tilaa vaativalla silmukkarampin geometrialla mukailevalla suuntauksella. Näin sekä erkanevat että liittyvät rampit edellyttävät selvästi vaihtoehdossa 2 esitettyä enemmän tilaa. Eteläpuolella rampit on vietävä 200–300 metriä lännemmäksi (vrt. vaihtoehto 2), jolloin nekin ulottuisivat Mustaniemen liito-oravan elinympäristön ja ydinalueen päälle. Pohjoispuolen erkaneva ramppi jää pituudeltaan liian lyhyeksi. On riski, että ajoneuvojen nopeudet kiertoliittymään tullessa ovat liian korkeita, mikä aiheuttaa liian suuren liikenneturvallisuusriskin. Moottoriteiden eritasoliittymän suunnitteluohjeessa (Osa A, kuva 24) todetaan kyseisen ratkaisun olevan epäkelvo. Näin ollen vaihtoehto 2 ei siis ole liikenneturvallisuusnäkökohtien vuoksi toteuttamiskelpoinen.

Täydennyksessä on lisäksi todettu, että valtatie 9 2+2-kaistaisen osuuden muutos 1+1 kaistaiseksi on tehtävä ennen Leppäveden vesistöpengertä, jonka molemmin puolin sijaitsee EU:n luontodirektiivin lajin viitasammakko lisääntymispaikat. (Kohteesta on tehty poikkeuslupahakemus 20.12.2024, jolla on diaarinumero KESELY/3810/2024.) Vaihtoehto 2 ei myöskään mahdollista pysäkkien sijoittamista valtatie 9 varteen (huomioiden moottoriväylä). Tältä osin joukkoliikenne joutuisi tukeutumaan täysin rinnakkaisväylään. Tämä ei ole kestävä kehityksen mukainen ratkaisu.

Täydennyksessä on lisäksi tarkennettu vaikutuksia lähistön asutukseen seuraavasti: Ruokosaarentie varren asutuksen kohdalla vaihtoehdon 2 linjaus ei ole toteuttamiskelpoinen esitetyn mukaisesti, koska siinä ei ole huomioitu melusuojausta, mitä vaihtoehto tulisi vaatimaan asutuksen takia. Reitillä kulkee runsaasti teollisuusalueelle suuntautuvaa raskasta liikennettä, liikenne-ennusteen mukaan yli 20 %. Melusuojaus edellyttää tilaa sekä kiinteistöjen liittymäjärjestelyjen muuttamista vaihtoehdon 2 kartalla esitetystä. Uutta väylää (huomioiden melusuojauksen tilantarve) olisi siirrettävä etelämmäksi noin 5–10 metriä kartalla esitetystä liito-oravan elinympäristön alueelle. Todettakoon, että vaihtoehdossa 1 melu ei kantaudu kiinteistöille. Vaihtoehdon 2 liittymäjärjestelyt kiinteistöille tulisi järjestää myös melusuojauksen vuoksi eri tavalla, kuin VE2 on esitetty. Ne eivät ole toteutettavissa kuten VE2 luonnoksessa on esitetty. Melusuojauksen toteuttaminen laajentaisi tilatarpeita merkittävästi, vaatien tielinjauksen siirtoa etelämmäksi. Tämän seurauksena liito-oravaelinympäristöä

menetetttäisiin myös vaihtoehdossa 2. Vaihtoehdon 1 melumallinnus on esitetty täydennyksessä myös kartalla.

Täydennyksissä 5.2.2025 on annettu lisätietoja myös erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä (3c) seuraavasti: Euroopan unionin on määrittänyt uuden TEN-T-verkkoasetuksella (2024/1679) Suomen tärkeimmät maantiet. TEN-T verkon tiet ovat Suomen tärkeimmät maantieteyhteydet. Tärkeimpään eli ydinverkkoon kuuluvat Helsingin, Jyväskylän, Kuopion, Lahden, Oulun, Tampereen ja Turku kaupunkisolumukohdat. Valtatie 9 kuuluu puolestaan hyväksytyn TEN-T-asetuksen mukaiseen kattavaan verkkoon. Suunnittelukohde sijaitsee kahden ydinverkon kaupunkisolumukohdan Jyväskylä–Kuopio välisellä osuudella. Itse ydinverkon tulee asetuksen mukaan olla valmis vuoteen 2030 mennessä ja kattavan verkon vuoteen 2050 mennessä. Verkon rakentaminen tapahtuu kansallisella rahoituksella, joten aikatauluun pääseminen vaatii tieverkon pitkäjänteistä kehittämistä. Valtatie 9 on myös lain liikennejärjestelmistä ja maanteista (LjMTL) mukaisen runkoverkon I- luokan tie. Valtatie 9 on osaltaan tärkeä yhteys Suomen huoltovarmuuden kannalta. Samoin valtatie 9 välillä Kanavuoren- Leppävesi -Metsolahti (Vuonteensalmi- Leppävesi – Tikka-koski) kulkee yksi Suomen tärkeimmän etelä-pohjoissuuntaisen valtatie (vt4) varareitti. Valtatie 9 on kokonaisuudessa Suomen tieverkon kannalta merkittävä yhteys. Suunnittelukohde sijaitsee yhdessä valtatie heikommista kohdista. Toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoja suunnittelukohteen kiertämiseen ei ole.

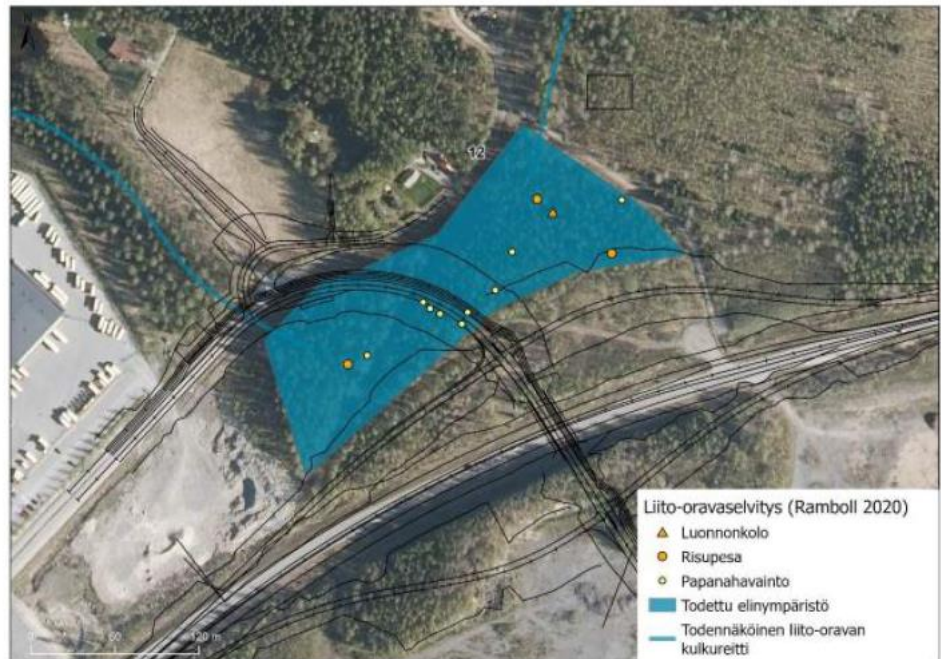
Mustaniemen eritasoliittymän kohdan osalta asiaa on tarkennettu seuraavasti. Valtatie 9 Kanavuoresta Mustaniemeen on moottoriliikennetie. Valtatie 9 liittyy Kanavuorella valtatiehen 4, joka on moottoritie aina Jyväskylän keskustaan saakka. Koko valtateiden 4/9 rinnakkaisyyhteytenä toimii katuverkko.

Tiesuunnitelmassa on valtatielle 9 suunniteltu Mustaniemen eritasoliittymä. Liittymän tarvitaan, jotta tieliikennelain 58 §:n mukaan moottoriteillä ja moottoriliikenneteillä saa kulkea ainoastaan moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla, joiden rakenteellinen nopeus on yli 70 kilometriä tunnissa. Muu liikenne ohjataan rinnakkaisväylälle. Siksi idästä (Hankasalmi, Kuopio) suuntautuva hidas liikenne sekä jalankulku- ja pyöräliikenne ohjataan valtatieltä 9 sen rinnakkaisväylälle (Metsälehmuksentielle) ja vastaavasti itään suuntautuva rinnakkaistien liikenne ohjataan Mustaniemen eritasoliittymän kautta valtatielle. Samoin erikoiskuljetuksista yli 5 m korkeat kuljetukset ohjataan Mustaniemen eritasoliittymän kautta. Ruokosaaren alueella sijaitsee osa Jyväskylän logistiikka keskuksista. Mustaniemen eritasoliittymä toimii myös lähialueiden maankäytön liittymänä.

Alueen maanomistajalta on saatu suostumus hakemuksessa esitettyihin toimiin 29.1.2025.

Alueen liito-oravaesiintymät

Ruokosaaren esiintymältä pesintään viittaavia liito-oravahavaintoja on tehty useissa eri selvityksissä vuosina 2005, 2011 ja 2014. Hankealueelta kartoitettiin tiesuunnitelman luontoselvitysten yhteydessä liito-oravalle soveltuvia elinympäristöjä elokuussa 2019. Soveltuviksi elinympäristöiksi arvioitiin laajasti kaikki varttuneet kuusivaltaiset metsiköt, jossa sekapuuna kasvoi lehtipuita. Varsinainen liito-oravaselvitys tehtiin kevättalvella 2020 soveltuviksi elinympäristöiksi arvoiduilla alueilla. Vuoden 2020 selvityksen mukaan Ruokosaaren kohde on pääosin lehtomaista kangasta, jonka pääpuulajina on kuusi. Kuuset ovat paikoin erittäin järeitä ja sekapuuna kasvaa liito-oravan ruokailupuuksi soveltuvaa haapaa. Alueelta havaittiin liito-oravan papanoita usean puun tyveltä ja alueelta todettiin myös neljä liito-oravan käytössä olevaa pesäpaikkaa (kuva 6).

Kuva 6-2. Liito-oravan todettu elinympäristö Ruokosaaren pohjoisosassa. Kolo- ja risupesäpuut kuvassa oranssilla (Ramboll 2021).

Kuva 6. Ote vuoden 2020 luontoselvityksestä.

Alueelle tehtiin uusi liito-oravaselvitys keväällä 2022, jolloin Ruokosaaren elinpiiriltä tehtiin runsaasti jätöshavaintoja (kuva 7).

Kuva 6-4. Papanahavainnot Ruokosaaren pohjoisella elinympäristöllä (Ramboll 2022).

Kuva 7. Ote hakemuksesta, liito-oravahavainnot vuoden 2022 selvityksessä.

Maastokatselmus

Asian ratkaisemiseksi ei ole suoritettu maastokatselmusta.

KESKI-SUOMEN ELY-KESKUKSEN RATKAISU

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää Keski-Suomen ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelle lupaa poiketa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämisen ja heikentämiskiellosta kiinteistöllä 179-409-8-683 seuraavin ehdoin:

1. Luvalla saa kaataa Metsälehmuskenttien jatkeen alle jäävän liito-oravan pesäpuun ja lisääntymis- ja levähdyspaikan puustoa siltä osin kuin välttämättä joudutaan tiesuunnitelman mukaisten toimenpiteiden takia tekemään, kuitenkin enintään hakemuksen kuvassa 6-8 esitetyn tiealueen verran. Säilyvän ja hakattavan puuston raja tulee merkitä maastoon ennen käytännön toimenpiteisiin ryhtymistä.
2. Lupaa saa käyttää hakijan valtuuttama taho luvan saatua lainvoiman ja enintään 31.12.2034 saakka. Hakija vastaa siitä, että työn toteuttajat noudattavat myönnettyä lupaa.
3. Puiden käsittely tulee ajoittaa liito-oravan lisääntymisajan ja poikasten dispersaalivaiheen (1.3.–31.8.) ulkopuolelle. Puuston hakkuut on ajoitettava todellisen tarpeen mukaan siten, että puustoa ei hakata ennen kuin hanke on saanut rahoituksen ja käynnistynyt.
4. Työssä tulee noudattaa erityistä varovaisuutta, jotta alueelle jäävää puustoa ja liito-oravalle ravintoa ja suojaa tarjoavaa puustoa ei

vaurioiteta tarpeettomasti eikä koneilla liikuta liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan alueella.

5. Liito-oravan kulkuyhteys avattavan katuaukon yli tulee turvata säästämällä mahdollisuuksien mukaan liikkumiseen soveltuvaa puustoa tiealueen reunoilla ja tekemällä aukon molemmin puolin tekniset hyppypuuratkaisut sekä istuttamalla kulkuyhteyttä tukevaa puustoa kadun reunoille. Lisäksi tiesuunnitelmassa esitetyt liito-oravan liikkumisen turvaavat tekniset rakenteet ja puustoistutukset tulee toteuttaa 9-tien moottoritielinjauksen yli, jotta liito-oravan kulku Mustaniemen puolelle on mahdollista.
6. Säilyvälle osalle liito-oravan Ruokosaaren lisääntymis- ja levähdyspaikkaa tulee asentaa kolme liito-oravan pesäpönttöä ennen toimenpiteiden suorittamista. Pönttöjen ripustusaika ja -paikat tulee ilmoittaa ELY-keskukseen.
7. ELY-keskukseen tulee toimittaa seurantatiedot Ruokosaaren elinympäristön liito-oravatilanteesta vähintään yhdeltä keväältä kolmen vuoden sisällä toimenpiteiden suorittamisen jälkeen.

Perustelut

Liito-orava kuuluu luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuihin eläinlajeihin, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin mukaan kielletty. Luonnonsuojelulain 83 §:n 1 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa 78 §:n kiellosta, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Luonnonsuojelulain 83 §:n 3 momentin mukaan edellytyksenä on 1 momentissa säädetyn lisäksi, ettei sille ole muuta tyydyttävää ratkaisua, ja että poikkeus on tarpeen

- 1) luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi tai luontotyyppien säilyttämiseksi;
- 2) erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi, jotka koskevat viljelmiä, karjankasvatusta, metsiä, kalataloutta tai vesistöjä taikka muuta omaisuutta;
- 3) kansanterveyttä tai yleistä turvallisuutta koskevista taikka muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle;
- 4) näiden eliölajien tutkimus- ja koulutus-, uudelleensijoittamis- tai uudelleenistuttamistarkoituksessa taikka näiden tarkoitusten kannalta tarvittavien lisääntymistoimenpiteiden vuoksi, mukaan lukien kasvien keinotekoinen lisääminen.

Alueelta tehtyjen liito-oravan havaintotietojen perusteella Ruokosaaren metsikössä on todettu olevan liito-oravan käytössä oleva lisääntymis- ja levähdyspaikka, joka on ollut käytössä useina vuosina.

Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoille sijoittuvien puiden kaatamisen seurauksena liito-oravareviiri häviää osittain, koska yksi alueelta tiedossa oleva pesäpuu jää tielinjauksen alle, ja lähes kolmasosa lisääntymis- ja levähdyspaikasta menetetään katualueen alle. Haittaa on

pesäpaikkojen osalta pyritty lieventämään päätöksessä määrätyillä pöntötyksillä (ehto 6), joilla alueelle saadaan korvaavia pesäpaikkoja. Koska puiden kaato tehdään päätöksen mukaan liito-oravan pesimäajan ulkopuolella, voidaan liito-oravayksilöille aiheutuvat haitat minimoida ja mahdollisuudet lisääntymis- ja levähdyspaikan säilymiseen asuttuna ovat ole-massa. Puiden poisto vaikuttaa jonkin verran myös liito-oravan kulkuyhteyksiin alueella, koska lisääntymis- ja levähdyspaikka jakautuu kahteen osaan kadun eri puolille. Lisäksi 9-tien ylitys hankaloituu tiesuunnitelmaratkaisun takia. Haitallista vaikutusta kulkuyhteyksiin on pyritty lieventämään ehdossa 5 esitetyin hyppypuin, puustoistutuksin ja säästämällä mahdollisimman paljon puustoa rakennettavan kadun reunoilla. Katualueen reunaan sijoitettavilla hyppypuilla turvataan lisääntymis- ja levähdyspaikan eri osien välinen liikkuminen, kunnes puustoistutukset kasvavat, ja tällä tuetaan myös kulkuyhteyden myrskynkestävyyttä. Muihin tämän lisääntymis- ja levähdyspaikan kulkuyhteyksiin hanke ei aiheuta muutoksia.

Liito-orava on luonnonsuojelulain 69 §:n mukaisesti rauhoitettu laji. Luonnonsuojelulain 70 §:n 3 momentissa kielletään mm. rauhoitetun eläinlajin yksilön tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla ja muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla. Määräys on otettu huomioon tämän päätöksen ehdossa 3.

Lajin suotuisan suojelutason säilyminen

Poikkeusta lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämiseen ja heikentämiseen ei voida myöntää, jos sillä on millä tahansa tasolla haitallinen vaikutus lajin suojelun tasoon tai suotuisan suojelun tason saavuttamiseen. Eliölajin suojelutaso on suotuisa, kun laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään eikä sen luontainen levinneisyysalue supistu. Suotuisaa suojelutasoa tarkastellaan paikallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla.

Liito-orava on luokiteltu viimeisimmässä kansallisessa uhanalaisarvioinnissa (2019) valtakunnallisesti vaarantuneeksi lajiksi (uhanalaisuusluokka VU). Vuonna 2006 valmistuneen ympäristöministeriön teettämän valtakunnallisen selvityksen mukaan Suomessa arvioitiin olevan noin 143 000 liito-oravanaarasta. Keski-Suomen maakunnan kannanarvio oli reilut 12 000 naarasta. Jyväskylän liito-oravakantaa voidaan Lajitietokeskuksen Viran-omaisportaaliin tallennettujen havaintotietojen perusteella pitää vahvana: tallennettuja havaintotietoja on yli 4000 kappaletta. Havaintojen määrä ei kuitenkaan suoraan kerro liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen määrää alueella, koska osalta lisääntymis- ja levähdyspaikoista on tallennettu useita havaintoja ja osa havainnoista on lisääntymis- ja levähdyspaikkojen ulkopuolelta. Tiesuunnitelman lähiympäristössä liito-oravan paikallinen kanta on suhteellisen vahva, vaikka rakentamisen, tiestön ja vesistöjen takia metsäalueet ovat melko rikkonaisia.

Hankkeella on hakijan arvion mukaan vähäinen kielteinen vaikutus paikalliseen liito-oravakantaan. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan poikkeusluvan myöntäminen ei kuitenkaan vaikuta paikallisella tasolla lajin suotuisaan suojelutasoon, sillä osa Kanavuoren seudun liito-oravan lisääntymis-

ja levähdyspaikoista sijaitsee jatkossakin suojelualueilla eikä saman tiehankkeen tähän mennessä myönnettyillä poikkeuksilla ole katsottu olevan vaikutusta suotuisan suojelutason säilymiseen. Poikkeuslupien ehtoina on ollut haittaa lieventäviä toimia, kuten tässäkin päätöksessä. Tiehankkeen Natura-arvioinnissa on todettu, että suorat ja välittömät vaikutukset Kanavuoren–aKoskenvuoren Natura 2000 -alueen valinnan perusteena olevaan liito-oravaan on arvioitu lievennystoimien kanssa vähäisiksi. Lievennystoimina Natura-arvioinnissa on esitetty liito-oravan kulkuyhteyksien turvaamista Natura-alueelle ja -alueelta, jotka on sisällytetty tiesuunnitelmaan ja joista yksi on tämän päätöksen ehdossa 5.

Muun tyydyttävän ratkaisun puuttuminen

Luontodirektiivin tulkintaohjeen mukaan vaihtoehtoisten ratkaisujen puute on osoitettava objektiivisin ja toteen näytetyin perustein. Muita ratkaisuja ei voida pitää epätyydyttävinä vain sen vuoksi, että ne aiheuttavat suurempaa vaivaa tai epämukavuutta tai vaatisivat käytäntöjen muuttamista. Hakemuksessa ja sen täydennyksissä on esitetty näkökohtia, joiden takia hakijan mielestä valittu vaihtoehto 1 on ainoa tässä kohdassa toteuttamiskelpoinen versio. Vaihtoehdossa 2 liito-oravan elinympäristö pystyttäisiin säilyttämään yhtenäisenä, mutta hankkeelta vaaditut liikenneturvallisuuden näkökohdat eivät täyty.

Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan halkaisevalle katuyhteydelle ja moottoritienramppiratkaisulle ei ole löydetty muuta tyydyttävää ratkaisua, joka mahdollistaisi liikenneturvallisuuden tavoitteiden toteutumisen ja erottelisi Leppäveden suuntaan ja suunnasta ne liikkujat ja ajoneuvot moottoritien rinnakkaistielle, joilla tiesuunnitelman mukaisella moottoritiellä ei voida liikennöidä. Myöskään kulku Mustaniemen alueen kiinteistöille ei voi moottorieratkaisun jälkeen tapahtua suoraan moottoriväylältä, joten esitetty katuratkaisu on myös siksi vaihtoehdon riippumatta siitä, minkälaiseksi Mustaniemen puolen maankäyttö jatkossa kehittyy moottoritien ja valtion suojelukiinteistön (179-402-1-1) välisellä alueella.

Erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottava syy

Valtatie 9 (E63) on tärkeä osa valtakunnallista ja kansainvälistä Suomen itä–länsisuuntaista poikittaisyhteyttä Turku–Tampere–Jyväskylä–Kuopio, joka kuuluu hyväksytyn TEN-T-asetuksen mukaiseen kattavaan verkkoon. Valtatieratkaisuna Ruokosaaren liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan kohdalla on jatkossa moottoriväylä, jonka ramppien ja moottoritien ylittävän kadun kohdalle ei ole tiesuunnitelmassa löydetty muuta toteuttamiskelpoista vaihtoehtoa kuin liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan halkaiseva versio. Ramppiratkaisu tähän kohtaan on rakennettava liikenneturvallisuuden ja väylän toimivuuden vuoksi, mikä voidaan katsoa erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavaksi syyksi. Valtatie 4 ja valtatie 9 ovat suunnittelualueella osa maanteiden pääväylien runkoverkkoa, suurten erikoiskuljetusten verkkoa ja raskaan liikenteen runkoyhteyttä, mikä vaatii tie- ja ratkaisuilta tiettyjä reunaehtoja väyläverkon toimivuuden ja turvallisuuden takaamiseksi.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 78 §, 83 §
Luontodirektiivi (92/43/ETY) artikla 16, liite IV (a)

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on tämän päätöksen liitteenä 1.

LISÄTIEDOT PÄÄTÖKSESTÄ

Lisätietoja päätöksestä antaa biologi Elina Lehtinen, (sähköposti: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi, puh. 0295 024 741).

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt biologi Elina Lehtinen ja ratkaissut luontoyksikön päällikkö Johanna Viljanen. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

LIITTEET

1 Valitusosoitus
2 Oikaisuvaatimusohje

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös

sähköpostitse 6.2.2025, Keski-Suomen ELY-keskus,
Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue, kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi
ja Kari Komi, kari.komi@ely-keskus.fi

Suoritemaksu 316 € (Lasku lähetetään erikseen.)

Maksun peruste

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista (897/2009) 25 §

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023).

Suoritemaksun määräämistä koskeva oikaisuohje on alkuperäisen päätöksen liitteenä (liite 2).

Tiedoksi

Jyväskylän kaupunki, kirjaamo@jyvaskyla.fi
Ympäristöministeriö, kirjaamo.ym@gov.fi
Poliisi, kirjaamo.sisa-suomi@poliisi.fi
Suomen Luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri ry, keski-suomi@sll.fi
Keski-Suomen liito-oravayhdistys ry, keslo@kuusanluonto.fi

Päätös annetaan lisäksi tiedoksi yleistiedoksiantona 7.2.2025.

Tämä asiakirja KESELY/3806/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KESELY/3806/2024 har godkänts elektroniskt

Lehtinen Elina 06.02.2025 13:57

Viljanen Johanna 06.02.2025 14:15

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika

Tähän päätökseen saa hakea muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on toimitettava Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, valituskirjelmän saa toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Jos päätös on lähetetty postitse tavallisena kirjeenä, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Virkakirjeen katsotaan kuitenkin tulleen viranomaisen tietoon kirjeen saapumispäivänä. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 19 §:ssä tarkoitettuna tavallisena sähköisenä tiedoksiantona, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijais-tiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Yleistiedoksiannossa tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan ilmoituksen julkaisemisesta Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivuilla.

Valitusaikaa laskettaessa päätöksen tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, valituskirjelmän saa toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituskirjelmän sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valituskirjelmän liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei hallintotuomioistuin toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa tai valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä klo 16.15 mennessä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä, sähköisesti (faksina tai sähköpostina) taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen.

Käyntiosoite	Hämeenlinnan oikeustalo, Arvi Kariston katu 5, Hallinto-oikeuden asiakaspalvelu 1. kerroksessa, Hämeenlinna
Postiosoite	Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA
Kirjaamon puhelinnumero	029 56 42210
Vaihde	029 56 42200
Tietoliikennekatkon sattuessa	050 407 3429
Telefaksi	029 56 42269
Sähköposti	hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) ja tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1020/2024) nojalla muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu, jonka suuruus on 310 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei kuitenkaan peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015): <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455>